

KOPPLINGAR TILL LGR 11 ÅRSKURS 7-9

Lärohandledning

Återvinn mig

KOPPLINGAR TILL LGR 11 ÅK 7-9

Kopplingar till Lgr 11 och Globala målen för hållbar utveckling samt hållbara hav.

Årskurs 7-9

Följande är ett urval från Läroplanen för grundskolan utifrån arbete som berör Globala målen för hållbar utveckling och hållbara hav.

Kapitel 1. Skolans värdegrund och uppdrag

Skolans uppdrag

En viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. I all undervisning är det angeläget att anlägga vissa övergripande perspektiv. Genom ett *historiskt perspektiv* kan eleverna utveckla en förståelse för samtiden och en beredskap inför framtiden samt utveckla sin förmåga till dynamiskt tänkande.

Genom ett *miljöperspektiv* får de möjligheter både att ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.

Ett *internationellt perspektiv* är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang och för att skapa internationell solidaritet samt för att leva i ett samhälle med täta kontakter över kultur- och nationsgränser. Det internationella perspektivet innebär också att utveckla förståelse för den kulturella mångfalden inom landet.

Det *etiska perspektivet* är av betydelse för många av de frågor som tas upp i skolan. Perspektivet ska prägla skolans verksamhet för att ge grund för och främja elevernas förmåga att göra personliga ställningstaganden och agera ansvarsfullt mot sig själva och andra.

KOPPLINGAR TILL LGR 11 ÅK 7-9

Kapitel 2.2 Kunskaper

Mål

Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola (Urval från de 16 övergripande kunskapsmålen som berör Globala målen för hållbar utveckling och hållbara hav)

- kan använda kunskaper från de naturvetenskapliga, tekniska, samhällsvetenskapliga, humanistiska och estetiska kunskapsområdena för vidare studier, i samhällsliv och vardagsliv,
- kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt,
- kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande, informationsbearbetning, problemlösning, skapande, kommunikation och lärande,
- kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden,
- kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga,
- har fått kunskaper om förutsättningarna för en god miljö och en hållbar utveckling,
- har fått kunskaper om och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan, miljön och samhället.

Kursplaner

På följande sidor finns kursplaner sorterade i ordning med de ämnen som berör flest moment i undervisningen kring hållbara hav, först.

KOPPLINGAR TILL LGR 11 ÅK 7-9

Biologi

Ur förord i kursplanen för ämnet Biologi

Naturvetenskapen har sitt ursprung i människans nyfikenhet och behov av att veta mer om sig själv och sin omvärld. Kunskaper i biologi har stor betydelse för samhällsutvecklingen inom så skilda områden som hälsa, naturbruk och miljö. Med kunskaper om naturen och människan får människor redskap för att påverka sitt eget välbefinnande, men också för att kunna bidra till en hållbar utveckling.

Långsiktiga mål kopplat till syftestexten (*Urval av punkter som berör Globala målen för hållbar utveckling och hållbara hav*)

Genom undervisningen i ämnet biologi ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- **använda kunskaper i biologi** för att granska information, kommunicera och ta ställning i frågor som rör hälsa, naturbruk och ekologisk hållbarhet,
- använda biologins begrepp, modeller och teorier för att beskriva och förklara biologiska samband i människokroppen, naturen och samhället.

Undervisningen i biologi ska behandla följande centrala innehåll (*Urval av punkter som berör Globala målen för hållbar utveckling och hållbara hav*)

Årskurs 7-9

Natur och samhälle

- Människans påverkan på naturen lokalt och globalt. Möjligheter att som konsument och samhällsmedborgare bidra till en hållbar utveckling.
- Ekosystems energiflöde och kretslopp av materia. Fotosyntes, förbränning och andra ekosystemtjänster.
- Biologisk mångfald och vad som gynnar respektive hotar den. Samhällsdiskussioner om biologisk mångfald, till exempel i samband med skogsbruk och jakt.
- Lokala ekosystem och hur de kan undersökas utifrån ekologiska frågeställningar. Sambanden mellan populationer och tillgängliga resurser i ekosystem. De lokala ekosystemen i jämförelse med regionala eller globala ekosystem.
- Aktuella samhällsfrågor som rör biologi.

KOPPLINGAR TILL LGR 11 ÅK 7-9

Biologins metoder och arbetssätt

- *Fältstudier, experiment och hur simuleringar kan användas som stöd vid modellering. Formulering av enkla frågeställningar, planering, utförande och utvärdering.*
- *Dokumentation av undersökningar med tabeller, diagram, bilder och skriftliga rapporter, såväl med som utan digitala verktyg.*
- *Källkritisk granskning av information och argument som eleven möter i olika källor och samhällsdiskussioner med koppling till biologi, såväl i digitala som i andra medier.*

KOPPLINGAR TILL LGR 11 ÅK 7-9

Geografi

Ur förord i kursplanen för ämnet Geografi

Förutsättningarna för liv på jorden är unika, föränderliga och sårbara. Det är därför alla människors ansvar att förvalta jorden så att en hållbar utveckling blir möjlig. Samspelet mellan människan och hennes omgivning har gett upphov till många olika livsmiljöer. Geografi ger oss kunskap om dessa miljöer och kan bidra till förståelse av människans levnadsvillkor.

Ur syftestexten för Geografi

Genom undervisningen ska eleverna utveckla kunskaper om hur människa, samhälle och natur samspekar och vilka konsekvenser det får för naturen och människors levnadsvillkor.

Undervisningen ska också medverka till att eleverna utvecklar kunskaper om hur vi kan påverka framtiden i riktning mot en mer acceptabel levnadsmiljö för alla.

Långsiktiga mål kopplat till syftestexten (*Urval av punkter som berör Globala målen för hållbar utveckling och hållbara hav*)

Genom undervisningen i ämnet geografi ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- analysera hur naturens egna processer och människors verksamheter formar och förändrar livsmiljöer i olika delar av världen,
- utforska och analysera samspel mellan människa, samhälle och natur i olika delar av världen,
- göra geografiska analyser av omvärlden och värdera resultaten med hjälp av kartor och andra geografiska källor, teorier, metoder och tekniker, och
- värdera lösningar på olika miljö- och utvecklingsfrågor utifrån överväganden kring etik och hållbar utveckling.

Undervisningen i geografi ska behandla följande centrala innehåll (*Urval av punkter som berör Globala målen för hållbar utveckling och hållbara hav*)

KOPPLINGAR TILL LGR 11 ÅK 7-9

Årskurs 7-9

Livsmiljöer

- *Klimatförändringar, olika förklaringar till dessa och vilka konsekvenser förändringarna kan få för människan, samhället och miljön i olika delar av världen.*
- *Var olika varor och tjänster produceras och konsumeras samt hur varor transporteras. Hur människors försörjning och handelsmönster har förändrats över tid.*

Geografins metoder, begrepp och arbetssätt

- *Metoder för att samla in, bearbeta, värdera och presentera geografiska data, till exempel om klimat, hälsa och handel, med hjälp av kartor, geografiska informationssystem (GIS) och geografiska verktyg som finns tillgängliga på internet, till exempel satellitbilder.*
- *Centrala ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om geografi.*

Miljö, människor och hållbarhetsfrågor

- *Intressekonflikter om naturresurser, till exempel om tillgång till vatten och mark.*
- *Förekomst av och orsaker till fattigdom och ohälsa i olika delar av världen.*
- *Samband mellan fattigdom, ohälsa och faktorer som befolkningstäthet, klimat och naturresurser.*

KOPPLINGAR TILL LGR 11 ÅK 7-9

Hem-och konsumentkunskap

Ur förord i kursplanen för ämnet Hem-och konsumentkunskap

Livet i hem och familj har en central betydelse för människan. Våra vanor i hemmet påverkar såväl individens och familjens välbefinnande som samhället och naturen. Kunskaper om konsumentfrågor och arbetet i hemmet ger människor viktiga verktyg för att skapa en fungerande vardag och kunna göra medvetna val som konsumenter med hänsyn till hälsa, ekonomi och miljö.

Ur syftestexten för hem-och konsumentkunskap

Genom undervisningen ska eleverna få möjlighet att utveckla medvetenhet om vilka konsekvenser valen i hushållet får för hälsa, välbefinnande och gemensamma resurser.

Långsiktiga mål kopplat till syftestexten (*Urval av punkter som berör Globala målen för hållbar utveckling och hållbara hav*)

Genom undervisningen i ämnet hem- och konsumentkunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- värdera val och handlingar i hemmet och som konsument samt utifrån perspektivet hållbar utveckling.

Undervisningen i hem-och konsumentkunskap ska behandla följande centrala innehåll. (Urval av punkter som berör Globala målen för hållbar utveckling och hållbara hav)

Konsumtion och ekonomi

- Reklamens och mediernas påverkan på individers och grupperns konsumtionsvanor.
- Ställningstaganden vid val av varor och tjänster, till exempel vid inköp av kläder, livsmedel och resor utifrån perspektiven ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

Miljö och livsstil

- Hur livsmedel och andra varor produceras och transporteras och hur de påverkar miljö och hälsa.
- Hur man kan hushålla med och ta vara på livsmedel och andra förbrukningsvaror i hemmet.
- Aktuella samhällsfrågor som rör privatekonomi, mat och hälsa.

KOPPLINGAR TILL LGR 11 ÅK 7-9

Samhällskunskap

Ur syftestexten för samhällskunskap

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla en helhetssyn på samhällsfrågor och samhällsstrukturer. I en sådan helhetssyn är sociala, ekonomiska, miljömässiga, rättsliga, mediala och politiska aspekter centrala.

Långsiktiga mål kopplat till syftestexten (*Urval av punkter som berör Globala målen för hållbar utveckling och hållbara hav*)

Genom undervisningen i ämnet samhällskunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- reflektera över hur individer och samhällen formas, förändras och samverkar,
- analysera och kritiskt granska lokala, nationella och globala samhällsfrågor ur olika perspektiv,
- uttrycka och värdera olika ståndpunkter i till exempel aktuella samhällsfrågor och argumentera utifrån fakta, värderingar och olika perspektiv,
- söka information om samhället från medier, internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet, och
- reflektera över mänskliga rättigheter samt demokratiska värden, principer, arbetssätt och beslutsprocesser.

Undervisningen i samhällskunskap ska behandla följande centrala innehåll (*Urval av punkter som berör Globala målen för hållbar utveckling och hållbara hav*)

Samhällsresurser och fördelning

- Hur länders och regioners ekonomier hänger samman och hur olika regioners ekonomier förändras i en globaliserad värld.

Beslutsfattande och politiska idéer

- Sveriges politiska system med Europeiska unionen, riksdag, regering, landsting och kommuner. Var olika beslut fattas och hur de påverkar individer, grupper och samhället i stort. Sveriges grundlagar.
- Aktuella samhällsfrågor, hotbilder och konflikter i Sverige och världen. FN:s syfte och huvudsakliga uppdrag, andra former av internationell konflikthantering och folkrätten i väpnade konflikter.
- Individers och gruppers möjligheter att påverka beslut och samhällsutveckling samt hur man inom ramen för den demokratiska processen kan påverka beslut.

KOPPLINGAR TILL LGR 11 ÅK 7-9

Bild

Ur förord i kursplanen för ämnet Bild

Kunskaper om bilder och bildkommunikation är betydelsefulla för att kunna uttrycka egna åsikter och delta aktivt i samhällslivet.

Långsiktiga mål kopplat till syftestexten (*Urval av punkter som berör Globala målen för hållbar utveckling och hållbara hav*)

Genom undervisningen i ämnet bild ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- *kommunicera med bilder för att uttrycka budskap,*

Bildframställning

- *Framställning av berättande informativa och samhällsorienterande bilder om egna erfarenheter, åsikter och upplevelser.*

KOPPLINGAR TILL LGR 11 ÅK 7-9

Svenska

Ur förord i kursplanen för ämnet svenska

Språk är människans främsta redskap för att tänka, kommunicera och lära. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker

Ur syftestexten för ämnet svenska

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier.

Vidare ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar information från olika källor.

Långsiktiga mål kopplat till syftestexten (*Urval av punkter som berör arbetet med Globala målen för hållbar utveckling och hållbara hav*)

Genom undervisningen i ämnet svenska ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften,
- söka information från olika källor och värdera dessa.

Berättande texter och sakprosatexter

- *Beskrivande, förklarande, utredande, instruerande och argumenterande texter, till exempel tidningsartiklar, vetenskapliga texter, arbetsbeskrivningar och blogginlägg. Texternas syften, innehåll, uppbyggnad och språkliga drag.*
- *Texter som kombinerar ord, bild och ljud, och deras språkliga och dramaturgiska komponenter. Hur uttrycken kan samspela med varandra, till exempel i tv-serier, teaterföreställningar och webbtexter.*
- *Texter i digitala miljöer med länkar och andra interaktiva funktioner.*
- *Kombinationer av olika texttyper till nya texter, till exempel informerande texter med inslag av argumentation.*

Språkbruk

- *Skillnader i språkanvändning beroende på i vilket sammanhang, med vem och med vilket syfte man kommunicerar.*

KOPPLINGAR TILL LGR 11 ÅK 7-9

Informationssökning och källkritik

- *Informationssökning på bibliotek och på internet, i böcker och massmedier samt genom intervjuer.*
- *Hur man citerar och gör källhänvisningar, även vid användning av digitala medier.*
- *Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.*

KOPPLINGAR TILL LGR 11 ÅK 7-9

Engelska

Ur syftestexten för ämnet engelska

I mötet med talat språk och texter ska eleverna ges möjlighet att utveckla förmågan att sätta innehållet i relation till egna erfarenheter, livsvillkor och intressen. Undervisningen ska även ge eleverna möjligheter att utveckla kunskaper om och förståelse för olika livsvillkor samt sociala och kulturella företeelser i områden och i sammanhang där engelska används.

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar kunskaper i att söka, värdera, välja och tillägna sig innehållet i talat språk och texter från olika källor.

Långsiktiga mål kopplat till syftestexten. (Urval av punkter som berör arbetet med Globala målen för hållbar utveckling och hållbara hav)

- *förstå och tolka innehållet i talad engelska och i olika slags texter,*
- *reflektera över livsvillkor, samhällsfrågor och kulturella företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används.*

Kommunikationens innehåll

- *Aktuella och för eleverna välbekanta ämnesområden.*
- *Intressen, vardagliga situationer, aktiviteter, händelseförlopp samt relationer och etiska frågor.*
- *Åsikter, erfarenheter, känslor och framtidsplaner.*
- *Levnadsvillkor, traditioner, sociala relationer och kulturella företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används.*

Lyssna och läsa – reception

- *Muntlig och skriftlig information samt diskussioner och argumentation med olika syften, till exempel nyheter, reportage och tidningsartiklar.*

Tala, skriva och samtala – produktion och interaktion

- *Samtal och diskussioner samt argumentation.*

